

KIRKKO PORISSA 2030

Porin seurakuntayhtymän missio

- ✓ Kirkko Porissa välittää sanomaa Jumalasta ja välittää ihmisistä.

Porin seurakuntayhtymän visio

- ✓ Kirkko Porissa välittää jokaisesta ihmisestä.
- ✓ Kirkko Porissa kutsuu uskon ja toivon yhteisöön, joka välittää armoa elämään.
- ✓ Kirkko Porissa auttaa ihmisiä pitämään huolta itsestään, lähimmäisistään ja ympäristöstään.
- ✓ Kirkon jäsenyys vahvistuu.
- ✓ Kirkko Porissa uudistuu ja vastaa muuttuvan yhteiskunnan haasteisiin.

Porin ev.lut. seurakuntayhtymä

Yhteiselle kirkkoneuvostolle

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 17.6.2009/138 § asettaa neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on hahmotella talouden, hallinnon ja toiminnan linjauksia vaihtoehtoisten kehitysvaihtoehtojen varalta.

Neuvottelukunnan jäseniksi nimettiin yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajat, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, Matti Säämäki, Marjatta Salonen ja Janne Heilimä, Pertti Hietalahti ja Jari Suvila.

Neuvottelukunnalle annettiin määräaika 31.5.2010 saakka.

Neuvottelukunta päätti kutsua sihteerikseen hallintopäällikkö Anita Saviojan.

Neuvottelukunta on esitellyt työskentelyään ja siinä esille tulleita näkökohtia yhteiselle kirkkoneuvostolle 17.2.2010/24 §.

Neuvottelukunta on kokoontunut 18 kertaa.

Neuvottelukunta katsoo työnsä päättyneeksi ja jättää mietintönsä yhteiselle kirkkoneuvostolle. Neuvottelukunta esittää seuraavaa:

Kirkon tehtävän toteutuminen synnyttää yhteisön. Seurakuntayhtymän mission toteuttamiseksi, laadukkaan ja monipuolisen seurakunnallisen toiminnan sekä jäsen- ja talouskehityksen turvaamiseksi pitkällä aikavälillä neuvottelukunta pitää tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona Porissa siirtymistä yhteen seurakuntaan kehitettävän porilaisen mallin mukaisesti.

Tutkittuaan lisäksi nykyisen seurakuntayhtymän tai lukumäärältään supistetun seurakuntayhtymän vaihtoehtoja neuvottelukunta pitää toisena vaihtoehtona seurakuntajaon muuttamista siten, että Porissa olisi seurakuntayhtymä, jossa on kolme tai neljä seurakuntaa.

Porissa 31.5.2010

Pertti Hietalahti

Seppo Ahtikoski

Altti Lammi

Marjatta Salonen

Janne Heilimä

Matti Säämäki

Kari Erkkola

Jari Suvila

Anita Savioja

1 | TIIVISTELMÄ

Neuvottelukunta on työskentelyssään etsinyt aktiivisesti ”porilaista mallia” irrottautuen nykyisen lainsäädännön vaihtoehtoista, mutta pitäen taustalla lainsäädölliset vaatimukset.

Seurakuntayhtymän perustehtävästä, missiosta ja visiosta käsin toimintarakenteen näkökulma on otettu keskeiseksi. Sen johdosta toiminta on asetettu ensisijaiseksi seurakuntarakenteeseen ja hallintorakenteeseen nähden. Näitä kaikkia rakenteita on kuitenkin peilattu kokonaisuuden osina, ja niitä on neuvottelukunnassa työstyetty erillisissä työryhmissä.

Työskentelyssä perustavana lähtökohtana on ollut jäsenlähtöisyys. Myös kokonaiskirkon tasolla tavoitteeksi on asetettu kirkon jäsenyyden vahvistaminen. Jäsenet synnyttävät lähiyhteisön, jossa seurakunnan hengelliseen elämään liittyvät perustoiminat hoidetaan. Lähiyhteisössä myös maallikkoaktiivisuuden on mahdollista toteutua.

Neuvottelukunta on asettanut tavoitteekseen löytää joustavan ja kestävä ratkaisun pitkää aikaväliä ajatellen, mutta myös löytää vastauksia lyhyelläkin aikajänteellä nopeasti muuttuviin tilanteisiin. Ratkaisussa toiminnan on oltava kattavaa ja riittävän lähellä seurakuntalaisia, hallinnon joustavaa ja kokonaisuuden taloudellisesti järjestettyä. Seurakunnan tehtävästä huolehtiminen ei sinänsä edellytä alueellisia rajoja.

Neuvottelukunta on tarkastellut nykyistä seurakuntayhtymää, kolmen tai neljän seurakunnan seurakuntayhtymää ja yhtä seurakuntaa. Esityksessään neuvottelukunta pitää tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona Porissa siirtymistä yhteen seurakuntaan kehitettävän porilaisen mallin mukaisesti. Mikäli kuitenkin neuvottelukunnan vaihtoehto nykyisen seurakuntajaon muuttamisesta tulisi kysymykseen, neuvottelukunta toteaa, että sitä on tarkasteltava kokonaan uudelta pohjalta. Mahdollisista kuntaliitoksista aiheutuvat seurakuntaliitokset edellyttävät seurakunnissa rakenteiden uudelleenarviointia ja -järjestelyä.

Neuvottelukunta on seurannut kirjallisen materiaalin pohjalta Oulun seurakuntayhtymässä vireillä ollutta seurakuntarakenneselvitystä, jossa oli kysymys nykyisen neljän seurakunnan seurakuntayhtymän muuttamisesta yhdeksi seurakunnaksi.

Neuvottelukunta on käynyt Jyväskylässä tutustumassa yhdeksästä alueseurakunnasta koostuvaan Jyväskylän seurakuntaan. Sen uusimmat muutokset on toteutettu vuoden 2009 alusta.

Neuvottelukunta on konsultoinut Turun piispaa, joka on ollut mukana yhdessä kokouksessa. Porin kaupungin edustajien kanssa on käyty useita keskusteluja.

Myös Pori 2016 -kaupunkistrategiassa visioksi asetettu Pori 120.000 asukkaan kasvukeskuksena on otettu huomioon.

Kevätistuntokaudellaan 2010 kirkolliskokous on päättänyt pyytää kirkkohallitusta selvittämään, miten parokiaalisuuden periaatteesta voitaisiin poiketa seurakuntayhtymissä muutettaessa seurakuntayhtymän sisällä seurakunnasta toiseen. Samoin se selvittää, miten kirkossa voitaisiin perustaa seurakuntia ja seurakuntayhtymiä kunta- jaosta riippumatta.

2| TYÖSKENTELY

Neuvottelukunta on kerännyt materiaalia väestötilastoista, talousnäkymistä, henkilöstön määrän kehityksestä ja seurakuntayhtymän kiinteistöjen investointitarpeesta.

Neuvottelukunta asetti kolme työryhmää tutkimaan rakennekysymyksiä. Työryhmät olivat seuraavat: seurakuntarakennetyöryhmä, hallintorakennetyöryhmä ja toimintarakennetyöryhmä.

Työryhmät työskentelivät toisistaan riippumatta omista lähtökohdistaan. Työryhmien työskentelyn keskeisiä tuloksia olivat mm. seuraavat kannanotot:

Seurakuntarakennetyöryhmä

Mikäli Porissa olisi yksi seurakunta, se olisi Porin seurakunta.

Se voisi rakentua seuraavasti:

- a) Kappelit
- b) Kirkkopiirit
- c) Alue seurakunnat
- d) Tavoitetta kuvaava nimike/läheisyyttä kuvaava malli

Mikäli Porissa olisi edelleen seurakuntayhtymä, sen vaihtoehtoja voisivat olla seuraavat:

- a) Kolme seurakuntaa: Kanta-Pori, Pohjois-Pori, Länsi-Pori
- b) Neljä seurakuntaa: Kanta-Pori, Länsi-Pori, Meri-Pori, Pohjois-Pori

Hallintorakennetyöryhmä

Yhden seurakunnan malli rakentuisi seuraavasti:

- Porin seurakunta on kirkko Porissa
- Alueellinen nimeämispolitiikka: Porin malli
- Alueilla kevyet toiminnalliset rakenteet, jotka tukevat yhteisöllisyyttä
- Ammatillisesti johdettu työalaorganisaatio toimii koko seurakunnan alueella
- Keskitetyssä hallinnossa toimivat kirkkolain edellyttämät perusrakenteet: kirkkovaikuttamisto, kirkkoneuvosto
- Hallintopalvelut tuotetaan joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti

Seurakuntayhtymämalli rakentuisi seuraavasti:

- Porin seurakunnat muodostavat yhden kirkon Porissa
- Seurakunnat muodostuvat monien tekijöiden yhteisvaikutuksena, jossa otetaan huomioon sellaisia tekijöitä kuten väestöpohja, toimipisteet, samankaltainen toimintakyky muiden seurakuntien kanssa, alueen identiteetti, toiminnallisten erityistarpeiden huomioon ottaminen, alueellisten erityispiirteiden huomioonottaminen, logistinen toimintakyky. Uudet rajat.
- Kevyt seurakunnallinen toimintarakenne
- Osittain hajautettu/keskitetty työalarakenne
- Keskitetty palvelurakenne (hallinto, talous, kiinteistö, työalat)

- Yhtymähallinnossa toimivat kirkkolain edellyttämät perusrakenteet: yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvostot
- Hallintopalvelut tuotetaan hajautetusti yhtymässä ja seurakunnissa

Toimintarakennetyöryhmä

Porin seudun seurakuntatyö olisi toiminnan järjestämisen kannalta seuraava:

- yksi seurakunta - rajattomasti rakennettu aluetoiminta (kotikirkkotoiminta, profiloituminen)
  - mahdollisuus rakentaa joustava toimintarakenne
  - kotikirkko voi olla mikä tahansa kirkko/toimipiste (erilaista toimintaa)
- yksi seurakunta - selkeä alueellisesti rajattu toiminta (kotikirkko, seurakuntapiiri, kappeli)
  - edellyttää väliportaan hallintoa (esim. aluekappalaiset, alueneuvosto/toimikunta)
  - työntekijöiden rajatut työalueet?
- seurakuntayhtymä
  - työntekijöiden rajatut työalueet?
  - toimintarakenne ja toiminta säädely - toiminta kattava kaikilla alueilla
  - edellyttää lakisääteistä virkakuntaa ja johtamisjärjestelmää (kirkkoherra, kanttori, diakonissa)
  - seurakuntien koko tulisi olla mahdollisimman lähellä toisiaan.

Johtopäätöksenä rakennekeskustelusta on toiminnan ensisijaisuus seurakuntarakenteeseen ja hallintorakenteeseen nähden.

Mietinnön liitteenä on kaavio seurakunnan perustehtävästä eri rakenteissa.

Mietinnön liitteenä ovat lisäksi kooste toimintatilastojen tunnusluvuista ja tilasto väkiluvusta Porin seurakunnissa 1990 – 2009.

3| SELVITYKSEN SISÄLTÖ JA PERUSTEET

Perustehtävä

Kirkon tulevaisuuden rakentamiseen tarvitaan Jumalan armo ja kirkon tehtävän toteuttamiseen sitoutuneet erilaiset ihmiset. Kirkon tulevaisuus riippuu siitä, miten, perustehtävää hoidetaan.

Suunnittelun lähtökohtana tulee olla kirkon olemus ja kirkolle uskottu tehtävä. Kirkon tehtävänä on tunnustuksensa mukaisesti julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramenteja sekä toimia muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi (kirkkolain 1:2 §)

Suunnittelua ohjaa kirkkolain 4:1 §, jossa määritellään seurakunnan perustehtävät: seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Aluetyömalli

Milloin seurakunnan koon huomioon ottaen havaitaan aluetyön olevan mielekästä, voidaan seurakunta jakaa kappeliseurakuntiin (kirkkolaki 3:4 §, kirkkojärjestys 12:1 – 4 §) tai seurakuntapiireihin (kirkkolaki 3:4 §, kirkkojärjestys 12:5 §) tai muihin aluetyöyksiköihin, joille annetaan tarpeelliset toimivaltuudet ja resurssit.

Aluetyömallin vahvuus on paikallisessa yhteisöllisyydessä, joka perustuu toimipisteen olemassaoloon, työntekijöiden ja maallikoiden työpanokseen, alueen selvärajaisuuteen ja paikallisiin toimintaperiaatteisiin. Aluetyön onnistumiseen vaikuttaa myös olennaisesti vapaaehtoisten maallikoiden sitoutuminen työn toteuttamiseen. Aluetyö edellyttää seurakunnan johdolta aktiivista ja koordinoivaa johtamisotetta, jotta seurakunnan alueilla toteutettaisiin paikallisten tavoitteiden lisäksi myös seurakunnan yhteisiä tavoitteita.

Mietinnön liitteenä on lainsäädäntöä kappeliseurakunnista ja seurakuntapiireistä.

Mietinnön liitteenä on lisäksi yhteenveto alueiseurakunnista koostuvasta Jyväskylän seurakunnasta.

Talouden kehitysnäkymät

Neuvottelukunnalla on ollut käytettävissään Porin seurakuntayhtymän talouden keskipitkän ja pitkän tähtäyksen näkymät. Arvioita oli laskettu vuoteen 2030 asti. Väkilukujen ja verotulojen arvioissa oli esillä kolme vaihtoehtoa:

- ✓ maltillinen vaihtoehto – 0,3 %
- ✓ laskeva vaihtoehto – 0,7 %
- ✓ jyrkkä vaihtoehto – 2 %.

Mietinnön liitteenä on yhteenveto talouden keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitysnäkymistä.

Kokonaiskirkon talouden arvioinnissa on helmikuussa 2010 asetettu mm. seuraavia lähtökohtaoletuksia:

- ✓ eronneiden määrä säilyy edelleen korkealla tasolla (nettomuutos – 30.000/vuosi)
- ✓ kastettujen osuus vähenee 2 %/vuosi
- ✓ jäsenmäärä 2015 3,9 miljoonaa
- ✓ kirkollisverotulot 2015 noin 15 % pienemmät kuin vuonna 2007; vastaa 3100 henkilötyövuoden kustannuksia
- ✓ jäsenten ikääntyessä verotulokertymä pienenee (eläkkeet < palkat).

Selviytymiskeinoina on mainittu mm. seuraavat:

- ✓ eläköitymisen suunnitelmallinen hyödyntäminen helpottaa selviytymistä,
- ✓ tukitoimet on hoidettava koko maassa keskitetysti suurtuotannon edut saavuttaen ja
- ✓ kaikki liikenevät voimavarat suunnataan ydintoimintoihin.

Talouden kehittymisen arviointiin liittyvät verotukseen liittyvät ratkaisut. Yhteisöveron määrä on tällä hetkellä 26 %. Valtiovarainministeriö on asettanut 18.9.2008 verotuksen kehittämistyöryhmän toimikaudelle 1.10.2008 - 31.12.2010. Työryhmän tehtävänä on arvioida verojärjestelmän muutostarpeita. Työryhmän puitteissa on tehty mm. luonnos yritys- ja pääomaverotuksen uudistamisvaihtoehtoista. Luonnoksen useissa vaihtoehtoissa on mainittu mahdollisuus alentaa yhteisöverokanta 22 %:iin.

Seurakuntaryhmän jako-osuus yhteisöveron tuotosta on vaihdellut seuraavasti:

2002	1,7 %
2003	1,8 %
2004	1,8 %
2005	1,94 %
2006	1,94 %
2007	1,75 %
2008	1,75 %.

Vuoden 2009 keväällä seurakuntien yhteisövero-osuus nostettiin 2,55 prosenttiin vuosien 2009 – 2011 ajaksi.

Kiinteistöselvitys

Neuvottelukunnalla on ollut käytettävissään Porin seurakuntayhtymän kiinteistöstrategia ja vertailu Porin seurakuntien toimintatiloista ja niiden kustannuksista vuodelta 2009.

Kiinteistöstrategiassa painotetaan toimitilojen alueellista kattavuutta. Kiinteistöinvestointien taso on tällä hetkellä noin miljoona euroa vuodessa.

Mietinnön liitteenä on seurakuntayhtymän kiinteistöselvitys ja toimitilojen kustannusvertailu.

Henkilöstön määrän kehitys

Vuodesta 2001 vuoteen 2009 seurakuntatalouksien lukumäärä on vähentynyt 142 kpl (465 ⇒ 323). Vastaavana aikana tehdyt henkilötyövuodet ovat lisääntyneet 3,1 %. Tukitehtävät ovat lisääntyneet 4,9 % Kirkkohallitus edellyttää vakavasti pohdittavaksi, miten on mahdollista, että vaikka henkilökunnan määrä viime vuosina on noussut, suoritteet ovat kuitenkin laskeneet.

Kirkon strategiatyöryhmän mietinnössä (C 2007:10) MEIDÄN KIRKKO, OSALLISUUDEN YHTEISÖ on todettu, että kirkko kohtaa mahdollisesti työvoimapulan sekä koulu-

tetusta työvoimasta syntyvän kilpailun. Henkilöstömäärä ja -rakenne ovat kirkossa sellaisia, että niitä on syytä tarkastella kriittisesti talouden, muuttoliikkeen, kirkon jäsenmäärän ja ikärakenteen muuttumisen vuoksi. Näihin haasteisiin vastaaminen seurakuntarakenteiden muuttuessa edellyttää seurakunnilta selkeiden suunnitelmien laatimista.

Työvoiman entistä suurempaan liikkuvuuteen ja joustavaan kohdentamiseen seurakuntien yhteistyössä ja seurakuntayhtymissä tulee kiinnittää huomiota. Myös erityisosaamisen tarkoituksenmukainen käyttö on huomioitava.

Mietinnön liitteenä on yhteenveto Porin seurakuntayhtymän virkojen ja toimien määrästä 1994 – 2010 ja yhteenveto virkojen ja toimien perustamisesta ja lakkauttamisesta 2000 – 2009.

Paras-hanke

Kunta- ja palvelurakenneuudistus (ns. PARAS-hanke) asetettiin toukokuussa 2005. Sitä koskeva puitelaki tuli voimaan helmikuussa 2007, ja lain voimassaolo päättyy vuoden 2012 lopussa. Hankkeen tavoitteita ovat mm. kunta- ja palvelurakenteen vahvistaminen sekä palvelujen saatavuuden turvaaminen laadukkaasti ja tehokkaasti.

Puitelain mukaan kunnat ovat selvittäneet palvelurakenteensa toimintaedellytyksiä vuoteen 2015 ja 2025 asti. Puitelain voimassaolon päättyminen on omiaan jouduttamaan kunta- ja palvelurakenteen uudistamishankkeita. Puitelain tukipaketin tarjoamat taloudelliset houkuttimet päättyvät vuoden 2012 lopussa.

Lain mukaan palvelurakenteita vahvistetaan kokoamalla kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttäviä palveluja ja lisäämällä kuntien yhteistoimintaa.

Porin kaupungin kanssa kuntia, joilta vaaditaan kaupunkiseutus suunnitelma yhteistyöstä, ovat Luvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Siikainen ja Ulvila.

Seurakuntaliitokset

Neuvottelukunnan työskentelyn aikana Noormarkun seurakunta liittyi Porin seurakuntayhtymään vuoden 2010 alusta. Liittymistä edeltävä yhteinen työskentely Noormarkun seurakunnan edustajien (yhteinen ohjausryhmä) kanssa on tuottanut prosessikaavion käsiteltävistä asioista.

Mahdollisten uusien seurakuntien liittyminen nykyiseen Porin seurakuntayhtymään lisää jäsenmäärää ja verotuloja. Toisaalta niiden taloudellinen tilanne ja kantokyky voivat vaikuttaa verotulojen pienenemiseen, koska liittyvien seurakuntien veroprosentti on usein korkeampi kuin Porin seurakuntayhtymän. Henkilöstön siirtyminen lisää toiminnallisia ja yleensä myös lisäksi tukipalvelujen resursseja.

Liittyvä seurakunta voi olla kaikissa liitosvaihtoehdoissa seurakuntalaisten identiteettiä tukeva omaleimainen toiminnallinen lähiyhteisö. Liittyvän seurakunnan olisi hyvä tietää ennakolta, millaiseen seurakuntayksikköön ne liittyvät.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Porin kaupunginvaltuuston 1.3.2010 hyväksymässä Pori 2016-kaupunkistrategiassa Porin kaupungin visiona 2010 on, että Pori on 120.000 asukkaan sykkivä kasvukeskus. Toiminta-ajatuksena on, että Pori on turvallisen ja viihtyisän elinympäristön kaupunki, jonka monipuoliset palvelut mahdollistavat kaiken ikäisten aktiivisen toiminnan ja hyvän elämän. Strategiassa on lisäksi todettu muuttuvasta toimintaympäristöstä, että suurten kaupunkiseutujen asema vahvistuu edelleen.

Porin seurakuntayhtymä haluaa jatkaa lääninrovastin johdolla alkanutta yhteistyötä Porin kaupunkiseudun seurakuntien, joihin kuuluvat tällä hetkellä Porin rovastikunnan seurakuntien lisäksi Ulvila, Luvia ja Nakkila, kanssa. Porin kaupunkiseudun seurakuntien neuvotteluyhteyttä on pidetty yllä yhteistoimintatapaamisilla, yhteistyöryhmän puitteissa sekä kirkkoherrojen ja talouspäälliköiden neuvotteluilla.

Porissa tuetaan alueellisia yhteyksiä mm. siten, että ”Kirkko Porissa” tarjoaa tukipalveluja laajasti ja tukee alueellista seurakuntayhteyttä.

Palvelujen tuottamistapojen kehittämisessä on huomioitava mahdollinen palvelujen yhteinen hoitaminen sopimuksin (kirkkolaki 12. luku, kirkkojärjestys 11. luku). Seurakuntien välistä sopimus pohjaista yhteistyötä voidaan hyödyntää tukitoimien palvelujen järjestämisen lisäksi myös hengellisen työn yhteisessä organisoinnissa.

Seurakuntarakenteiden kehittämisen periaatteet ja tavoitteet

Kirkkohallituksen asettaman seurakuntarakennetyöryhmän mietinnössä (C 2007:9) MUUTTUVIEN YHTEISÖJEN KIRKKO on todettu mm. seuraavaa:

Seurakuntarakenteita on viime aikoina uudistettu pääasiassa talouden ja hallinnon näkökulmasta. Organisaatiomallin valinta vaikuttaa kuitenkin olennaisesti siihen, millaista seurakuntaelämää seurakunnassa kehittyi. Toiminnan muodot puolestaan luovat edellytykset ja sisällön seurakuntalaisten keskuudessa toteutuvalla hengellisellä elämällä. Rakenteiden uudistamisen ydinkysymys on, miten seurakunta toiminnallaan tukee yksittäisen seurakuntalaisen kristillistä uskoa ja elämää.

Seurakunnan rakenteiden on palveltava seurakunnan tehtävän toteutumista. Niiden on myös vastattava seurakuntalaisten tarpeita. Tarkoituksenmukainen hallinto ja taloudenhoito mahdollistavat toiminnan, joka vahvistaa jäsenyyttä kirkossa sekä tukee seurakuntayhteisöjen ja seurakunnan yhteistyöverkostojen muodostumista. Hallinnon pitää olla tehokas, riittävän kevyt ja taloudellinen; hallintorakenteet ovat tarkoituksenmukaisuuskysymys.

Rakenneuudistuksen tavoitteet

Seurakuntarakenteen uudistamisen tavoitteet ovat kirkkohallituksen seurakuntarakennetyöryhmän mielestä

1. kirkon jäsenyyden vahvistaminen
2. seurakuntayhteisöjen tukeminen ja
3. itsekannattavuuden kehittäminen.

Seurakunnan jäsenyyden vahvistamisen näkökulmasta keskeisiä ovat seurakunta-laisten identiteetti kristittyinä ja kirkosta eroamisen tuomat haasteet. Kirkon strategia-työryhmän mietinnössä on todettu, että kirkkoon kuuluvien osuus väestöstä on laskeutunut viimeisten 25 vuoden aikana runsaat 7 prosenttiyksikköä. Jos kehitys jatkuu samanlaisena, vuonna 2030 kirkkoon kuuluisi 75 %. Jos taas kirkkoon kuuluvien osuus vähenee vuosittain saman verran kuin on tapahtunut vuodesta 2003 lähtien, olisi kirkkoon kuuluvia vuonna 2030 67 % väestöstä.

Seurakuntayhteisöjen tukemisessa on merkitystä lähiyhteisöllä. Seurakunta on osa paikallisten yhteisöjen toimintaa. Seurakuntayhteisö pitää yllä paikallisidentiteettiä, jonka kautta seurakuntalainen hahmottaa kuulumistaan tiettyyn alueyhteisöön. Alueyhteisö on vuorovaikutusyhteisö.

Itsekannattavuuden lisääminen liittyy talouteen kohdistuviin useisiin uhkiin. Kirkon kannalta on elintärkeää, että seurakunnat muodostavat riittävän suuria itsekannattavia talousyksiköitä.

Seurakuntarakenteiden uudistamisessa työryhmä painottaa kaksitasoista rakennearjatteluja. Perustaso on seurakunta. Siten hengelliseen elämään liittyvät perustoiminnot hoidetaan pienissä tai kohtalaisen kokoisissa toimivissa lähiyhteisöissä. Nämä vastaavat jumalanpalveluselämästä, diakoniasta, lähetyksestä ja kristillisestä kasvatuksesta sekä kirkollisista toimituksista. Yhteistyötaso voi muodostua seurakuntayhtymästä, rovastikunnasta tai sopimus pohjaisen yhteistoiminnan perusteella. Siten seurakuntien taloudelliset ja hallinnolliset tukitoimet hoidetaan suurissa yksiköissä.

Kirkon tulevaisuuden kannalta tärkeä tehtävä on vahvistaa seurakunnan jäsenyyttä. Jäsenyyden säilyttämisen näkökulmasta on keskeistä, että seurakuntarakenteiden uudistamisen perustavoitteena on puitteiden ja edellytysten luominen laadukkaille palveluille.

Yhteisöllisyyden uusimmat muodot eivät perustu alueeseen tai sosiaaliseen kohtamiseen: ne muodostuvat internetissä ja ovat entistä tilapäisempiä. Tämäntyyppinen virtuaalinen yhteys ja yhteisöllisyys on kirkolle uusi haaste.

Aluepohjaisessa seurakunnassa tehdään myös verkostoitunutta yhteistyötä muiden alueen toimijoiden kanssa kansankirkon ihanteiden mukaisesti. Koko seurakunnan alueelle kattavasti suunniteltu seurakuntatyö takaa sen, että kaikki alueen asukkaat ovat seurakunnan vaikutuspiirissä ja toimintaan jää vain vähäisiä katvealueita.

Yhteisöllisyys on olennainen osa seurakuntaelämää, joten yhteisö rakenteen tukeminen ja uudistaminen on nähtävä seurakuntauudistuksen tavoitteeksi. Kirkon kannalta on elintärkeää, että seurakunnat muodostavat riittävän suuria itsekannattavia talousyksiköitä tai yhteistoiminta-alueita.

Työvoiman entistä suurempaan liikkuvuuteen ja joustavaan kohdentamiseen seurakuntien yhteistyössä ja seurakuntayhtymissä tulee kiinnittää huomiota.

Seurakuntayhtymän kehittämistarpeet

Seurakuntarakennetyöryhmän mietinnössä on seurakuntayhtymän kehittämistarpeista todettu mm. seuraavaa:

Yhtymän seurakunnat saattavat olla alueiltaan ja jäsenmääriltään varsin erikokoisia. Kokoero voi aiheuttaa jännitteitä verotulojen jakamisessa ja kustannusten vertailussa. Myös työvoiman oikeudenmukainen sijoittaminen seurakuntiin voi olla problemattista. Eräs ratkaisu on yhdistää yhtymän seurakuntia niin, että ne muodostuvat kooltaan jokseenkin samansuuruisiksi.

Seurakuntayhtymän hallintoa koskevat nykyiset säännökset antavat riittävän väljän pohjan yhtymien hallinnon kehittämiseksi.

Hyvillä hallintovalmisteluilla voidaan tehostaa kokouskäytäntöjä, monia tehtäviä voidaan delegoida viranhaltijoille ja tehtäviä jakaa työryhmien valmisteluun.

Taloushallinnon ja tukitoimien tehostamisen lisäksi yhtymiin tulisi luoda uusia tapoja ja rakenteita toiminnan kehittämiseksi. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää koko yhtymän aluetta koskevan seurakuntatyön kokonaissuunnitteluun ja painopistealueista päättämiseen.

Yhtymien strategista suunnittelua ja käytännön yhteistyötä yhtymäseurakuntien välillä tulee tiivistää. Toiminnallisessa yhteistyössä yhtymän seurakuntien välillä tulee pyrkiä seurakuntarajojen tietoiseen häivyttämiseen.

Seurakuntayhtymässä helposti kuitenkin korostuvat yksipuolisesti talous ja hallinto. Strategiseen hengellisen työn suunnitteluun tulisi yhtymissä panostaa tietoisesti. Suunnitteluprosessien avulla seurakuntayhtymissä voidaan löytää yhteisiä, koko yhtymän alueen toimintaa koskevia kehittämissuuntia.

Jotta tavoitteenasetteluilla olisi merkitystä seurakuntien toiminnassa, niiden toteuttamiseksi tarvitaan yhtymän seurakuntien johdon yhteistä sitoutumista.

Seurakuntayhtymistä saadut kokemukset osoittavat, että hengellisen työn työntekijöiden liikkuvuus yli yhtymän seurakuntarajojen on varsin hankalaa. Työntekijöitä ei voida velvoittaa toimimaan toisen seurakunnan alueella.

Seurakuntayhtymistä saadut kokemukset osoittavat, että hyvän johtamisjärjestelmän luominen yhtymässä on vaikeaa. Seurakuntayhtymien kehittämisessä tulee pyrkiä kohti yksilinjaisuutta, jossa yksi henkilö on sekä toiminnan että hallinnon johtaja.

Myös hengellisen työn selektiiviyömuotojen nivominen yhtymän seurakuntien toimintaan voi olla ongelmallista.

Yhtymän seurakunnille voidaan kehittää luontevia yhteistyömuotoja ilman, että niitä varten luotaisi huomattavia hallintorakenteita. Yhtymän seurakunnat voivat myös erikoistua hoitamaan joitakin hengellisen elämän osa-alueita. Yhtymän seurakuntien välille tulee löytää entistä juohevampia järjestelmiä tehdä yhteistyötä, antaa keskinäistä työvoiman naapuriapua ja madaltaa seurakuntarajoja.

LIITEET

Liite 1 - Kaavio: Seurakunnan perustehtävä eri rakenteissa

Liite 2 - Tunnuslukuja toimintatilastoista

Liite 3 - Väkiluku Porin seurakunnissa 1990 – 2009

Liite 4 - Lainsäädäntöä kappeliseurakunnasta ja seurakuntapiireistä

Liite 5 - Alueiseurakunnista koostuva Jyväskylän seurakunta

Liite 6 - Talouden keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitysnäkymät

Liite 7 - Seurakuntayhtymän kiinteistöselvitys

Liite 8 - Toimitilojen kustannusvertailu

Liite 9 - Virkojen ja toimien määrä 1994 – 2010

Liite 10 - Virkojen ja toimien perustaminen ja lakkauttaminen 2000 – 2009

KARTAT

Porin seurakuntayhtymän seurakunnat

Porin seurakuntayhtymän tilojen alueellinen kattavuus

Satakunnan kunnat 2010

LÄHTEET

Läsnäolon yhteisö

Kirkkohallituksen asettaman Seurakuntarakennetyöryhmän väliraportti
Kirkkohallitus C 2007:1

Muuttuvien yhteisöjen kirkko

Kirkkohallituksen asettaman Seurakuntarakennetyöryhmän mietintö
Kirkkohallitus C 2007:9

Meidän kirkko

Osallisuuden yhteisö

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015
Kirkkohallitus C 2007:10

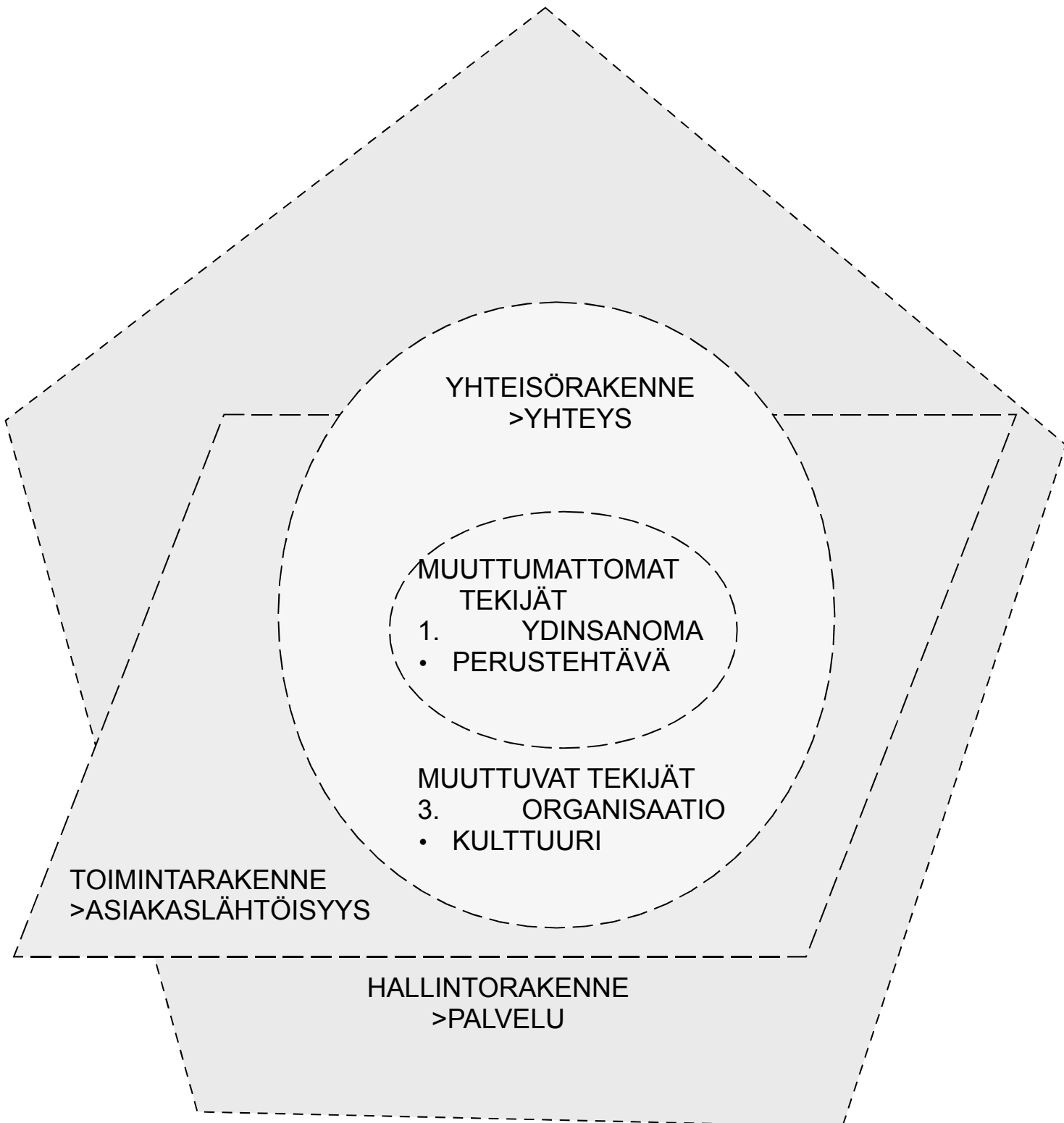
Strategiaopas seurakunnille

Kirkkohallitus 2009:5

Pori 2016 – kaupunkistrategia

Porin kaupunginvaltuusto 1.3.2010

SEURAKUNNAN PERUSTEHTÄVÄ ERI RAKENTEISSA

KIRKON TUNNUSLUKUJA

Talouden perusteet heikkenevät tiedossa oleva (toiminta-)tilastotiedon perusteella:

- kastettujen osuus syntyneistä vuonna 2008 oli Porissa 91 %, koko Suomessa 82,4 %.
- kirkollisia vihkimisiä solmituista avioliitoista oli Porissa 58,8 % ja koko Suomessa 63,8 % vuonna 2008 ja 74,1 % ja 80 % vuonna 2000.
- pyhäkoululaisten määrä on pudonnut neljässä vuodessa (2004 - 2008) 53,4 %.
- neljän vuoden 2004 – 2008 aikana päiväkerholaisten määrä putosi 16,5 %, varhaisnuorten toimintaan osallistuneiden määrä laski 16,6 %
- nuorisotoimintaan osallistuneiden määrä laski lähes 30 % neljän vuoden aikana.
- pääjumalanpalveluksiin osallistuvien määrä on pudonnut vuodesta 1971 lähtien 37,4 % eli vähennys on noin 2,36 miljoonaa ihmistä. Muiden jumalanpalvelusten kävijämäärä on kasvanut yli 1,1 miljoonan kävijän verran, joten kokonaissaldo jää yli miljoonan jumalanpalveluskävijän verran miinukselle.
- rippikoulun on käynyt huippuvuosina yli 95 % ikäluokasta, viime vuonna rippikoulun käyneiden osuus oli 87,6 %. Porissa rippikoulun on käynyt viime vuonna noin 82,7 % ikäluokasta.
- maallistuminen vieraannuttaa ihmisiä seurakunnasta
- seurakuntien henkilöstön lukumäärä on vuodesta 1975 vuoteen 2008 mennessä kasvanut 11 145:stä 21 536:een. Kasvuprosentti on suuri, 93,2 %. Viimeisen kymmenen vuoden aikana henkilöstön määrä on kasvanut 4,6 %.

Edellä olevien toimintatietojen perusteella voidaan ennakoida kirkolle tulevaisuudessa todellista jäsenkatoa. Kirkosta eroaa paljon nuoria aikuisia, lasten ja nuorten toimintaan osallistuminen vähenee, kastettujen osuus laskee ja kirkolliset vihkimiset ovat enää alle 2/3 kaikista avioliitoista. Tämä aiheuttaa kirkosta vieraantumista, ja kun se kohdistuu suurelta osin nuoriin ikäluokkiin, vaikutus on lumipalloefektin kaltainen tulevaisuudessa. Jäsenkato kiihtyy.

VÄKILUVUN KASVU/LASKU(-) Porin ev.-lut. seurakunnissa 1990-2009

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
KP	-44	17	-220	-103	53	78	16	2	3	-105	126	20	190	247	168	-72	191	-137	4	89
LP	229	110	64	53	163	50	50	147	164	-20	139	-29	25	11	8	-62	61	33	-97	89
PIH	-86	-144	-166	-94	-53	26	21	-133	-143	-52	-196	-128	-139	48	-69	-105	-86	-73	-85	-105
PT	-357	-138	-171	-16	-40	-117	-28	-40	-54	-90	-145	-345	-189	-309	-465	-88	-373	-169	-391	-340
REP	-17	9	14	-15	27	-14	-12	-21	-32	-26	-17	-29	-12	-17	-9	-25	-19	-43	-14	-16
AHL	-10	-23	-11	-20	-32	-6	-32	-28	-21	-30	-23	-19	7	8	-16	-12	-30	-4	-31	-3
Yht	-285	-169	-490	-195	118	17	15	-73	-83	-323	-116	-530	-118	-12	-383	-364	-256	-393	-614	-286

Vuoden 2009 lukuihin sisätyvät väkiluvun korjaukset JA tapahtumat

VÄKILUKU Porin ev.-lut. seurakunnissa 1990-2009

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
KP	19 982	19 998	19 775	19 673	19 729	19 807	19 822	19 823	19 826	19 721	19 847	19 867	20 057	20 311	20 492	20 419	20 611	20 474	20 478	20 567
LP	11 975	12 084	12 149	12 204	12 364	12 417	12 475	12 621	12 785	12 765	12 904	12 875	12 900	12 908	12 929	12 887	12 948	12 981	12 884	12 973
PIH	8 049	7 905	7 741	7 646	7 592	7 615	7 639	7 506	7 363	7 311	7 115	6 987	6 848	6 893	6 824	6 720	6 634	6 561	6 476	6 371
PT	23 490	23 352	23 182	23 165	23 128	23 011	22 974	22 937	22 883	22 793	22 648	22 303	22 114	21 805	21 349	21 252	20 879	20 710	20 319	19 979
REP	1 146	1 155	1 169	1 154	1 181	1 167	1 154	1 133	1 101	1 075	1 058	1 029	1 017	1 000	991	965	946	903	889	873
AHL	1 454	1 431	1 420	1 400	1 399	1 363	1 331	1 303	1 282	1 252	1 229	1 210	1 217	1 226	1 210	1 199	1 166	1 162	1 131	1 128
Yht	66 096	65 925	65 436	65 242	65 363	65 380	65 395	65 323	65 240	64 917	64 801	64 271	64 153	64 143	63 795	63 442	63 184	62 791	62 177	61 891

Väkiluvuissa 2009 on otettu huomioon tapahtumat ja väkiluvun korjaukset.

LAINSÄÄDÄNTÖÄ KAPPELISEURAKUNNASTA JA SEURAKUNTAPIIRISTÄ

KIRKKOLAKI 3:4 §**Seurakuntayhtymä, kappeliseurakunta ja seurakuntapiiri**

Seurakuntayhtymistä säädetään 11 luvussa.

Seurakunnasta voidaan jokin alue muodostaa kappeliseurakunnaksi tai seurakuntapiiriksi. Niistä määrätään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

KIRKKOJÄRJESTYS 10:13 §

Seurakuntaneuvosto voi asettaa alaisiaan pysyviä **johtokuntia**, joiden tehtävät määritellään seurakuntaneuvoston antamissa johtosäännöissä. Johtokunnista on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä kirkkoneuvoston avuksi asetetuista johtokunnista on säädetty tai määrätty.

Tilapäisiä tehtäviä varten seurakuntaneuvosto voi asettaa **toimikuntia** sekä määrätä niiden tehtävät ja toiminta-ajan.

KIRKKOJÄRJESTYS 12:1 §

Kappeliseurakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen ohjesäännöstä päättää kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Yhteiselle kirkkovaltuustolle on varattava mahdollisuus antaa asiasta lausuntonsa. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Kappeliseurakunnassa on sen asioiden hoitamista varten **kappelineuvosto**, jonka jäsenet kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto valitsee toimikaudekseen kappeliseurakunnan alueella asuvista seurakunnan jäsenistä. Kappeliseurakunnan kappalainen tai muu kappeliseurakunnan pappi on kappelineuvoston jäsen virkansa puolesta.

KIRKKOJÄRJESTYS 12:2 §

Kappeliseurakunnan ohjesääntöön on otettava määräykset kappeliseurakunnan nimestä ja rajoista sekä kappelineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja toiminnasta.

Seurakunnan kirkkoherralla ja kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston keskuudestaan valitsemalla jäsenellä on oikeus olla saapuvilla kappelineuvoston kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun mutta ei päätöksen tekoon.

KIRKKOJÄRJESTYS 12:4 §

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän talousarviossa tulee myöntää kappelineuvoston käytettäväksi varoja kappeliseurakunnassa tapahtuvaa toimintaa varten.

Ohjesäännössä voidaan määrätä, että kappelineuvosto päättää seurakunnalle kappeliseurakuntaa varten lahjoitetun tai testamentilla annetun taikka lahjoitusvaroin hankitun sekä sellaisen omaisuuden sijaan tulleen omaisuuden ja sen tuoton käytöstä.

KIRKKOJÄRJESTYS 12:5 §

Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi muodostaa seurakunnan osasta **seurakuntapiirin**, valita sen toimintaa johtamaan **piirineuvoston** ja hyväksyä sille johtosäännön.

Piirineuvostoon sovelletaan, mitä johtokunnasta on säädetty tai määrätty. Piirineuvoston johtosäännössä määrätään sen kokoonpanosta, tehtävistä ja toiminnasta sekä asioiden käsittelystä ja muista seurakuntapiirin toimintaan liittyvistä asioista.

Piirineuvostolle voidaan myöntää varoja käytettäväksi seurakuntapiirin alueella tehtävässä työssä.

ALUESEURAKUNNISTA KOOSTUVA JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän maalaiskunta ja Korpilahden kunta liittyivät yhteen vuoden 2009 alusta. Seurakuntien lähtötilanne oli seuraava:

- ✓ kaupunkiseurakunta: 5 aluetta, 65.000 jäsentä
- ✓ maaseurakunta: 3 seurakuntapiiriä, 29.000 jäsentä
- ✓ Korpilahden seurakunta: 4.500 jäsentä.

Jyväskylän seurakunnassa on yhdeksän alue seurakuntaa, jotka perustuvat kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säädöksiin seurakuntapiireistä. Alue seurakunta -nimitys on lähinnä käyttökäsite. Alue seurakuntien rajat, joiden merkitys on toiminnallinen, on määriteltävä erikseen. Vähäiset tarkistukset alue seurakuntien rajoihin hyväksyy kirkkoneuvosto.

Alue seurakunnilla on kirkkovaltuuston hyväksymä alue seurakunnan johtosääntö, jossa on määriteltävä mm. alueneuvosto ja aluekappalaisen tehtävät. Alue seurakunnan työtä johtavat yhdessä aluekappalainen ja alueella asuvista jäsenistä koostuva alueneuvosto.

Alue seurakunta on jumalanpalveluelämän ja muun seurakunnallisen toiminnan perusyksikkö. hengellisessä ja toiminnallisessa mielessä alue seurakunnat ovat perusyksiköitä ja työntekijöiden kannalta työyhteisöjä.

Kirkkovaltuusto osoittaa talousarviossa määrärahat alue seurakunnan eri tehtäväalojen käytettäväksi. Alueneuvosto ohjaa määrärahojen käyttöä.

Jyväskylän seurakunta muodostaa yhden kokonaisuuden ja alue seurakuntien seurakuntatyö liittyy seurakunnan yhteiseen toimintaan. Yhteinen seurakuntapalvelu tukee alue seurakuntien toimintaa ja edistää yhteistyötä sekä toiminnallista koordinaatiota seurakunnassa.

Kirkkovaltuusto valitsee toimikaudekseen kirkkoneuvoston alaiseen alueneuvostoon puheenjohtajan ja seitsemän alue seurakunnan alueella asuvaa jäsentä ja heille varajäsenet. Jäsen säilyttää vaalikelpoisuutensa, vaikka hän muuttaisi toimikauden aikana alue seurakunnasta toiseen. Aluekappalainen on virkansa puolesta alueneuvoston jäsen.

Kirkkoherralla ja kirkkoneuvoston keskuudestaan valitsemalla edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus alueneuvoston kokouksissa.

Kokoseurakunnallisia toimintoja ovat yhteinen seurakuntapalvelu (viestintä ja yhteiset työmuodot) sekä tukipalvelut (talous-, henkilöstö-, kiinteistö-, hautaus-toimen-, tietohallinto-, leirikeskus- ja emäntäpalvelut).

TALouden KESKIPITKÄN JA PITKÄN TÄHTÄYKSEN NÄKYMÄT

Verotulot 2009

Vuosi 2009 tammi-marraskuu	v. 2009	v. 2008	Ero, €	Ero, %
Ansio- ja pääomatuloverot	11 342 061	11 170 528	171 532	1,5 %
Osuus yhteisöveroista	1 019 441	1 356 764	-337 322	-24,9 %
Yhteensä	12 361 502	12 527 292	-165 790	-1,32 %

	Tot. 2009	TA 2009	Ero, €	Ero, %
Verotulot 2009	12 361 502	14 060 000	-1 698 498	-12,08 %

- tavoite 2009 + 2 %
- marraskuun 2009 lopussa tavoitteesta jäljessä 416.000 euroa.

Väkiluku

Väkiluvun kehityksestä kolme vaihtoehtoa: 1) maltillinen: jäsenmäärä vähenee 0,3 % edelliseen vuoteen verrattuna

2) laskeva: jäsenmäärä vähenee 0,7 % edelliseen vuoteen verrattuna ja

3) jyrkkä: jäsenmäärä vähenee 2 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Viiden seuraavan vuoden aikana jäsenmäärä laskee arvion mukaan 1,8 – 11,5 %, seuraavan kymmenen vuoden aikana vaihtoehtojen mukaan jäsenmäärä alenee 3 - 20 % ja viidentoista vuoden aikana vähennystä on 5 - 27 % (3.200 -18.700 jäsentä).

Väkiluku 31.12.2008 67651	Vuosi	-0,3 %/v	-0,7 %/v	-2 %/v
		Maltillinen	Laskeva	Jyrkkä
	2009	67 448	67 177	66 298
	2010	67 246	66 707	64 972
	2011	67 044	66 240	63 673
Verotulot €/jäsen	2012	66 843	65 777	62 399
192	2013	66 642	65 316	61 151
	2014	66 442	64 859	59 928
	2015	66 243	64 405	58 730
	2016	66 044	63 954	57 555
	2017	65 846	63 506	56 404
	2018	65 649	63 062	55 276
	2019	65 452	62 620	54 170
	2020	65 255	62 182	53 087
	2021	65 060	61 747	52 025
	2022	64 864	61 315	50 985
	2023	64 670	60 885	49 965
	2024	64 476	60 459	48 966
	2025	64 282	60 036	47 986
	2026	64 090	59 616	47 027

2027	63 897	59 198	46 086
2028	63 706	58 784	45 164
2029	63 514	58 373	44 261
2030	63 324	57 964	43 376

Laskennallinen verotulojen vähennys vuoteen 2008 verrattuna

Vuosi	-0,3 %/v	-0,7 %/v	-2 %/v
	Maltillinen	Laskeva	Jyrkkä
2009	-38 896	-90 758	-259 310
2010	-77 676	-180 881	-513 433
2011	-116 340	-270 374	-762 474
2012	-154 887	-359 239	-1 006 534
2013	-193 319	-447 483	-1 245 713
2014	-231 635	-535 109	-1 480 109
2015	-269 837	-622 122	-1 709 816
2016	-307 924	-708 525	-1 934 929
2017	-345 896	-794 324	-2 155 541
2018	-383 755	-879 522	-2 371 739
2019	-421 500	-964 124	-2 583 614
2020	-459 132	-1 048 133	-2 791 252
2021	-496 651	-1 131 555	-2 994 736
2022	-534 058	-1 214 392	-3 194 151
2023	-571 352	-1 296 650	-3 389 578
2024	-608 535	-1 378 332	-3 581 096
2025	-645 605	-1 459 442	-3 768 784
2026	-682 565	-1 539 984	-3 952 718
2027	-719 414	-1 619 963	-4 132 973
2028	-756 152	-1 699 381	-4 309 623
2029	-792 780	-1 778 244	-4 482 740
2030	-829 298	-1 856 555	-4 652 395

Jäsenmäärän väheneminen vuoteen 2008 verrattuna eri vaihtoehtoisissa:

Vuosi	-0,3 %/v	-0,7 %/v	-2 %/v	-0,3 %/v	-0,7 %/v	-2 %/v
	Maltillinen	Laskeva	Jyrkkä	Maltillinen%	Laskeva %	Jyrkkä, %
2014	-1 209	-2 792	-7 723	-1,8 %	-4,1 %	-11,4 %
2019	-2 199	-5 031	-13 481	-3,3 %	-7,4 %	-19,9 %
2024	-3 175	-7 192	-18 685	-4,7 %	-10,6 %	-27,6 %
2030	-4 327	-9 687	-24 275	-6,4 %	-14,3 %	-35,9 %

Arviossa talouden tila pysyy suunnilleen nykytasolla eli kohtuullisena ensimmäisen viiden vuoden 2010 – 2014 aikana. Viiden vuoden jälkeen jäsenmäärän vähenemisen arvioidaan vaikuttavan verotulokertymään vähentävästi. Yleinen taloudellinen tilanne kohenee ensimmäisen viiden vuoden aikana ja pysyy sen jälkeen samalla tasolla. Kun arviossa ennustetaan jäsenmäärän laskevan, niin jonakin ajankohtana jäsenmäärän väheneminen alkaa vaikuttaa tuloihin ja sen negatiivinen vaikutus on talouskasvun sekä palkkojen ja voittojen nousua suurempi.

Tuloslaskelmasuunnittelussa (negatiivinen) tulo paranee ensimmäisen viiden vuoden aikana ja alkaa sen jälkeen tasaisesti ja selvästi heikentyä. Kun verotulot laskevat jäsenmäärän vähenemisen takia, henkilöstömenoihin on arvioitu vielä hieman kasvua vuoteen 2019 asti, jonka jälkeen henkilöstömenojen määrää on laskettu. Alijäämäinen toiminta kuluttaa sijoitusvaroja ja vaikuttaa rahoitustuottojen vähentämiseen. Poistot alkavat hiljalleen laskea, koska investointeihin riittää rahoitusta niukemmin.

Henkilöstömenoja olisi vähennettävä jo aikaisemmin (ennen vuotta 2019) taloustilanteen heikkenemisen lieventämiseksi. Tuloksen alijäämä pienenee sopeuttamalla menoja alenevaan tulokehitykseen.

Tuloslaskelma ja tilikauden tulos 2010 – 2030

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)	TA 2010	TA 2011	TA 2012	TA 2013	TA 2014
TOIMINTATUOTOT	2 098 838	2 140 814	2 140 814	2 140 814	2 140 814
TOIMINTAKULUT YHT.	-15 541 991	-15 424 334	-15 179 046	-15 179 046	-15 330 836
TOIMINTAKATE	-13 443 153	-13 283 520	-13 038 232	-13 038 232	-13 190 022
VEROTULOT	14 202 000	14 344 020	14 500 370	14 700 000	14 900 000
MUUT MENOT	-1 081 490	-1 074 988	-1 074 988	-1 074 988	-1 074 988
RAHOITUSTUOTOT,netto	348 700	352 467	352 467	360 000	380 000
VUOSIKATE	26 057	337 979	739 617	946 780	1 014 990
POISTOT	-1 413 257	-1 415 405	-1 387 801	-1 300 000	-1 300 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 387 200	-1 077 426	-648 184	-353 220	-285 010

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT	2 100 000	2 100 000	2 200 000	2 000 000	2 000 000
TOIMINTAKULUT YHT.	-15 484 145	-15 561 566	-15 639 373	-15 717 570	-15 796 158
TOIMINTAKATE	-13 384 145	-13 461 566	-13 439 373	-13 717 570	-13 796 158
VEROTULOT	14 700 000	14 500 000	14 300 000	14 100 000	13 900 000
MUUT MENOT	-1 050 000	-1 000 000	-1 000 000	-950 000	-900 000
RAHOITUSTUOTOT,netto	350 000	350 000	300 000	300 000	300 000
VUOSIKATE	615 855	388 434	160 627	-267 570	-496 158
POISTOT	-1 250 000	-1 250 000	-1 200 000	-1 100 000	-1 100 000
TILIKAUDEN TULOS	-634 145	-861 566	-1 039 373	-1 367 570	-1 596 158

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
TOIMINTATUOTOT	1 900 000	1 800 000	1 800 000	1 700 000	1 700 000
TOIMINTAKULUT YHT.	-15 796 158	-15 717 177	-15 717 178	-15 560 007	-15 404 406
TOIMINTAKATE	-13 896 158	-13 917 177	-13 917 178	-13 860 007	-13 704 406
VEROTULOT	13 750 000	13 600 000	13 450 000	13 300 000	13 150 000
MUUT MENOT	-850 000	-800 000	-750 000	-700 000	-650 000
RAHOITUSTUOTOT,netto	270 000	250 000	200 000	180 000	150 000
VUOSIKATE	-726 158	-867 177	-1 017 178	-1 080 007	-1 054 406
POISTOT	-950 000	-950 000	-900 000	-900 000	-850 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 676 158	-1 817 177	-1 917 178	-1 980 007	-1 904 406

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028	TA 2029
TOIMINTATUOTOT	1 700 000	1 650 000	1 650 000	1 600 000	1 600 000
TOIMINTAKULUT YHT.	-15 250 362	-15 097 859	-14 946 880	-14 797 411	-14 575 450
TOIMINTAKATE	-13 550 362	-13 447 859	-13 296 880	-13 197 411	-12 975 450
VEROTULOT	13 000 000	12 850 000	12 700 000	12 550 000	12 400 000
MUUT MENOT	-650 000	-600 000	-600 000	-600 000	-550 000
RAHOITUSTUOTOT,netto	150 000	140 000	120 000	120 000	110 000
VUOSIKATE	-1 050 362	-1 057 859	-1 076 880	-1 127 411	-1 015 450
POISTOT	-850 000	-800 000	-800 000	-800 000	-750 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 900 362	-1 857 859	-1 876 880	-1 927 411	-1 765 450

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)	TA 2030
TOIMINTATUOTOT	1 550 000
TOIMINTAKULUT YHT.	-14 356 818
TOIMINTAKATE	-12 806 818
VEROTULOT	12 250 000
MUUT MENOT	-550 000
RAHOITUSTUOTOT,netto	110 000
VUOSIKATE	-996 818
POISTOT	-750 000
TILIKAUDEN TULOS	-1746818

Talouteen ja tuloihin vaikuttavat:

- seurakuntien jäsenmäärän kehitys ja Porin kaupungin väkiluvun kehitys
- yleinen taloudellinen tilanne
- vapaaehtoistyöntekijöiden määrä (vähenee)
- valtion verojen määräytymiseen ja vero-osuuksiin liittyvät päätökset
- yhteiskunnan ja koko maailman muuttuminen ja niiden arvot

KIINTEISTÖSTRATEGIAA

Porin seurakuntayhtymän kiinteistökanta muodostuu pääosin omista kiinteistöistä, joista erityisesti kirkot muodostavat toiminnan keskiön. Kirkkoja on kahdeksan ja kirkollisessa käytössä olevia seurakuntataloja on kolme. Muita seurakuntataloja on 16. Hallintoviraston ja Seurakuntakeskuksen lisäksi on leirikeskuksia kolme ja hautausmaarakennuksia kuusi.

Kiinteistöpalvelut tuottavat toiminnalle kiinteistöhoidon lisäksi vahtimestari- ja suntiopalvelut, jotka muodostavat merkittävän osan kiinteistöpalveluiden kustannuksista. Vuoden 2009 kiinteistökulut olivat noin 2,5 miljoonaa euroa. Palkkakulut olivat ilman hallintokuluja noin miljoona euroa, josta vahtimestari- ja suntiopalvelujen osuus oli yli puolet. Tämä on otettava huomioon arvioitaessa kiinteistöjen käyttökuluja.

Käyttökulut ja -tilat seurakuntalaista kohti vaihtelevat voimakkaasti eri seurakunnissa. Jäljempänä on erillinen vertailu toimintatiloista ja niiden kustannuksista. Vertailu seurakunnittain ei tuota ratkaisua epätasaiseen jakaumaan. Lähtökohtana tulisi olla seurakuntayhtymän tasolla alueellinen kattavuus palveluille. Jäljempänä on lisäksi kartta, johon on merkitty yleiskuva toimintatiloista seurakuntayhtymän alueella.

Kiinteistöjä ja tiloja on korjattu mittavasti 2000-luvulla. Investointitaso on ollut keskimäärin 2,2 miljoonaa euroa vuodessa. Rakennukset ovat kunniltaan arviolta 65 – 80 % uudisravasta. Nykytason säilyttävä korjaus edellyttää keskimäärin miljoonan euron investointeja kiinteistöihin vuodessa. Mikäli investoinnit eivät toteudu siinä määrin, kasvaa kiinteistöjen korjausvastuu samassa suhteessa. Toinen vaihtoehto on pienentää kiinteistömassaa pitkällä aikavälillä. Vähentäminen tulee aloittaa kohteista, joissa on odotettavissa peruskorjaustarvetta lähivuosina. Samalla on otettava huomioon alueellinen kattavuus sekä käyttöaste.

Kokonaisuutena tilojen vähentäminen tarkoittaa myös uusien tilojen hankkimista sen mukaan, mikä on alueellinen tarve kaupungin kehittyessä. Varteenotettavana vaihtoehtona uudisrakentamiselle on vuokratilojen käyttö, jolloin säästytään investointikuluilta ja saadaan tilankäyttö optimoitua.

LIITE 8
TOIMITILOJEN KUSTANNUSVERTAILU

Porin seurakuntien toimintatilat 2009

Seurakunta		Jäsenmäärä 2008	Huoneistoala	m ² / jäsen	€/jäsen	Kiint.palv. kustannus
Ahlainen		1 131	842	0,74	68,01	76 914
Keski-Pori		20 478	5 421	0,26	21,06	431 343
Länsi-Pori		12 884	2 477	0,19	18,18	234 262
Noormarkku	(osin arvioita)	5 600	2 444	0,44	39,98	223 874
Pihlava		6 476	2 786	0,42	40,79	264 171
Teljä		20 319	3 644	0,18	15,1	306 767
Reposaari		889	704	0,79	80,06	71 170
YHTEENSÄ		67 777	18 318	0,27	20,43	1 384 628

Virat ja toimet yhteensä
(sisältää myös määräaikaiset)

1994	180
1995	187
1996	186
1997	186
1998	189
1999	189
2000	191
2001	195
2002	197
2003	204
2004	207
2005	212
2006	216
2007	217
2008	219
2009	223

Vuoden 2010 alusta Noormarkun seurakunnasta siirtyi seurakuntayhtymään 17 virkaa ja tointa.

Vuodesta 2000 alkaen perustetut ja lakkautetut vakinaiset ja määräaikaiset virat ja toimet sekä virkojen muutokset

(uudet virat ja toimet tai lakkauttamiset on merkitty päätöksentekovuodelle riippumatta siitä, milloin virka tai toimi on alkanut)

2000

Uudet virat: oppilaitosdiakonian virka 1.4.2000, seurakuntayhtymän diakonian virka 1.7.2000

2001

Uudet virat: tiedotuspäällikkö 1.3.2001, Keski-Porin seurakuntapastori 1.6.2001, Porin Teljän seurakuntapastori 1.6.2001, tiedottaja 1.6.2001, määräaikainen 1.5.2001 - 31.12.2003 atk-tukihenkilö, määräaikainen 1.1.2002 - 31.12.2003 alimman asteen kanttori, määräaikainen 1.6.2002 - 31.12.2003 Porin Teljän ja Länsi-Porin seurakuntien yhteisen keskimmäisen asteen kanttori, määräaikainen 1.1. - 31.12.2002 vapaaehtoistyön diakonian virka, määräaikainen 1.1. - 31.12.2002 päihde- ja kriminaalityön diakonian virka, seurakuntayhtymän seurakuntapastori 1.8.2002

Lakkautetut virat: tiedotussihteeri 1.3.2001, hallintojohtaja 1.8.2002

2002

Uudet virat: hallintopäällikkö 1.1.2003, talouspäällikkö 1.1.2003, hallintosihteeri 1.1.2003, palkka- ja henkilöstösihteeri 1.1.2003, kasvatus- ja oppilaitosteologi 1.1.2003, määräaikainen 1.1. - 31.12.2003 vapaaehtois- ja seniorityön diakonian virka, määräaikainen 1.1. - 31.12.2003 päihde- ja kriminaalityön diakonian virka, määräaikainen 1.1.2003 - 31.12.2004 henkilöstöpäällikkö, määräaikainen 1.1.2003 - 31.3.2005 seurakuntayhtymän seurakuntapastori, tilapalveluvastaava 1.3.2003

Lakkautetut virat: toimistopäällikkö 1.1.2003, talusjohtaja 1.1.2003, palkanlaskija 1.1.2003, kasvatusasiain keskuksen johtaja 1.1.2003

2003

Uudet virat: atk-tukihenkilö 1.1.2004, Porin Teljän seurakunnan keskimmäisen asteen kanttori 1.1.2004, Länsi-Porin seurakunnan keskimmäisen asteen kanttori 1.1.2004, neljä määräaikaista 1.8.2004 - 31.7.2005 lapsityönohjaajaa, määräaikainen 1.1. - 31.12.2004 vapaaehtois- ja seniorityön diakonian virka, määräaikainen 1.1. - 31.12.2004 päihde- ja kriminaalityön diakonian virka

2004

Uudet virat: ylipuutarhuri 1.9.2004, vapaaehtois- ja seniorityön diakonian virka 1.1.2005, henkilöstöpäällikkö 1.1.2005, Länsi-Porin seurakuntatoimiston kanslisti (ko-koaikainen) 1.1.2005

Lakkautetut virat: puistopuutarhuri 1.9.2004, Länsi-Porin seurakuntatoimiston kanslisti (osa-aikainen) 1.1.2005

2005

Uudet virat: Keski-Porin seurakunnan lapsityönohjaaja 1.8.2005, Länsi-Porin seurakunnan lapsityönohjaaja 1.8.2005, Porin Teljän seurakunnan lapsityönohjaaja 1.8.2005, Pihlavan, Ahlaisten ja Reposaaaren seurakuntien yhteinen lapsityönohjaaja 1.8.2005, Länsi-Porin seurakunnan seurakuntapastori 1.8.2005, Keski-Porin seurakunnan diakonian virka 1.8.2005, Keski-Porin seurakunnan kappalainen 1.1.2006, Porin Teljän seurakunnan diakonian virka 1.8.2005, määräaikainen 1.8.2005 – 31.7.2006 perhetyön diakonian virka, Keski-Porin seurakuntapastori 1.1.2006, sairaalapastori 1.1.2006, yhteisen seurakuntatyön päällikkö 1.3.2006

2006

Uudet virat: Porin Teljän seurakunnan seurakuntapastorin virka 1.3.2006, määräaikainen 1.8.2006 – 31.12.2007 perhetyön diakonian virka

Viran muutokset: seurakuntayhtymän diakonian virka 1.8.2006 Länsi-Porin seurakunnan diakonian viraksi, keskusrekisterin johtajan virka 1.11.2006 kasvatusteologin viraksi, johtavan sairaalateologin virka 1.11.2006 sairaalapastorin viraksi, perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan virka 1.11.2006 perheneuvojan viraksi, oppilaitos- ja kasvatusteologin virka 1.11.2006 oppilaitosteologin viraksi, diakoniakeskuksen johtajan virka 1.11.2006 diakoniasihteerin viraksi, Silokallion kurssikeskuksen johtajan virka 1.11.2006 kurssikeskusten isännän viraksi.

2007

Uudet virat: Silokallion kurssikeskuksen vahtimestari-siivooja

Viran muutokset: toimistoapulaisen toimi 1.7.2007 hautauspalveluiden kanslistin viraksi, Ahlaisten seurakunnan osa-aikaisen alimman asteen kanttorin virka kokoaikaiseksi kanttorin viraksi 1.3.2007, seurakuntakeskuksen ylivahtimestarin virka 1.7.2007 talonmies-vahtimestarin viraksi.

2008

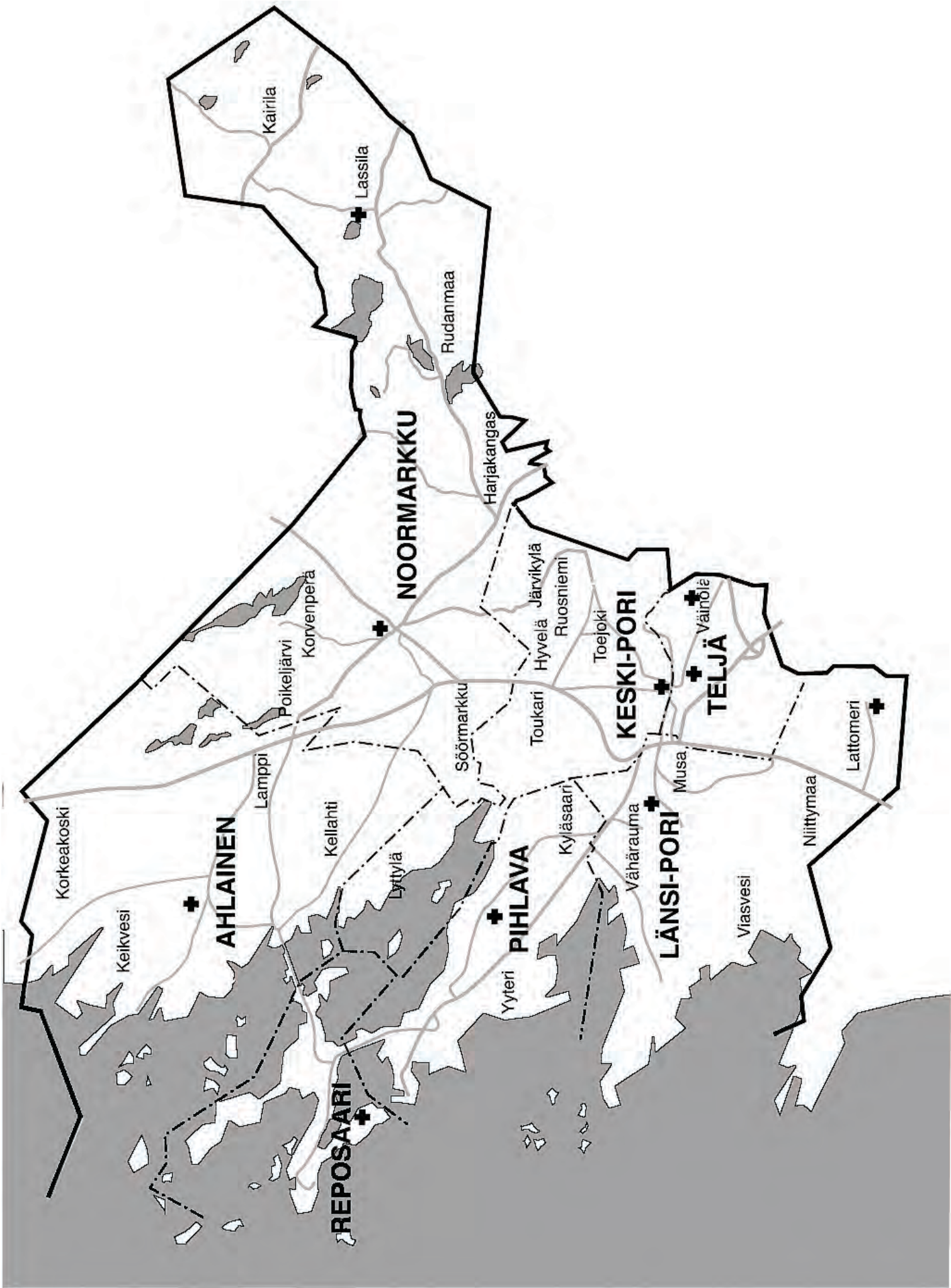
Uudet virat: Länsi-Porin seurakunnan nuorisotyönohjaaja 1.9.2008, määräaikainen 1.1.2009 – 31.12.2010 IT-asiantuntija

Uudet toimet: hautauspalveluiden erityisammattimies 1.12.2008

2009

Uudet virat: määräaikainen 1.8.2009 – 31.7.2010 projektikoordinaattori, henkilöstösihteeri 1.1.2010

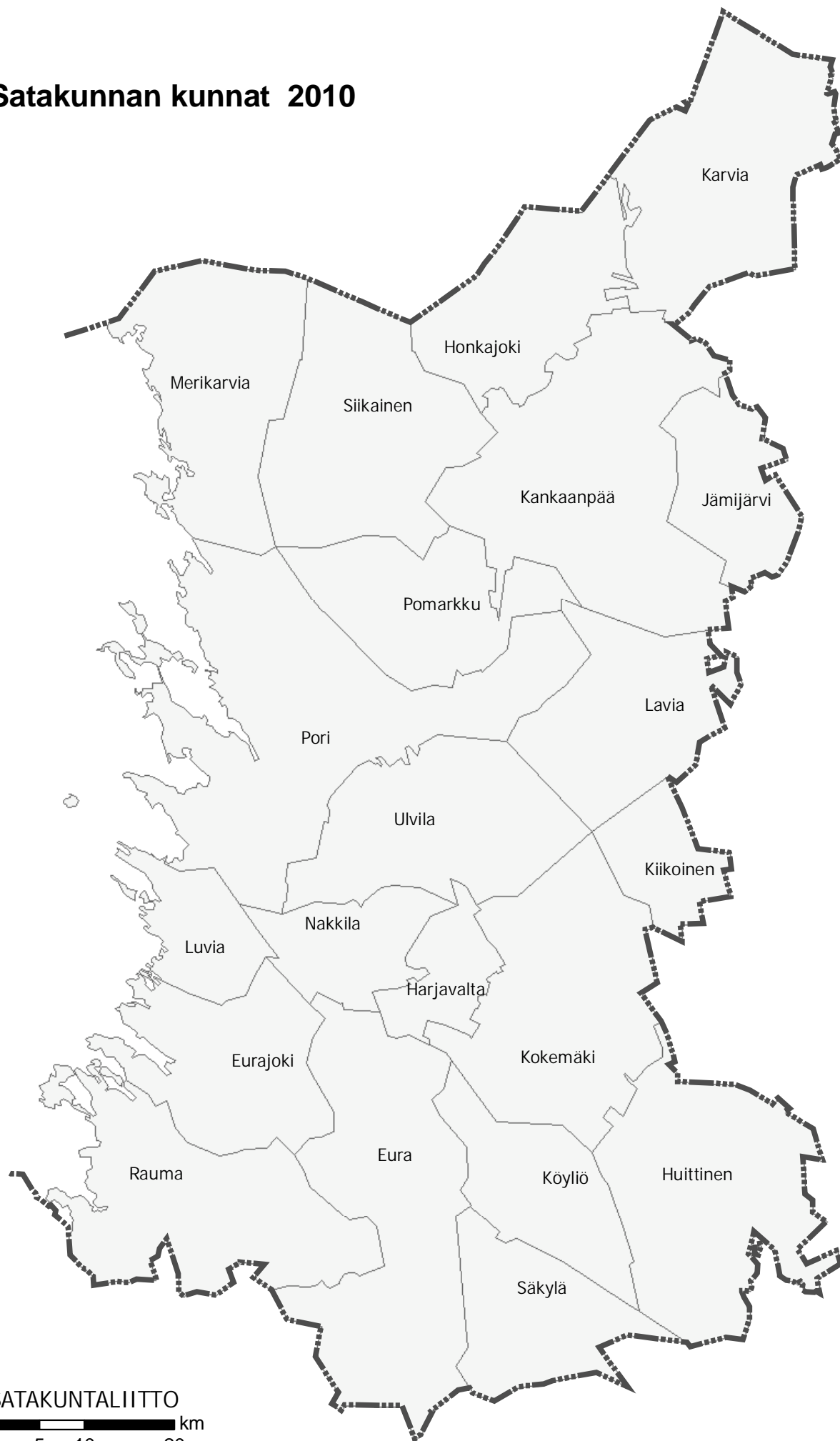
Viran muutokset: metsäpuutarhurin virka 1.11.2009 työnjohtajan viraksi

Satakunnan kunnat 2010

SATAKUNTALIITTO

0 5 10 20 km

11.12.2009 / VSi